

kakoršno beremo v Laibacher Tagblatt-u: „Aufgabe der liberalen Partei ist es, die Stärkung des slavischen Elementes in Oesterreich mit aller Energie und unter Anwendung aller erlaubten Mittel zu verhindern, t. j. naloga liberalne stranke je, ukrepljenje slovanskega življa v Avstriji po vsej sili in z vsemi dopuščenimi sredstvi zabraniti. Dobro, to nam je jasno!

Cerkvene zadeve.

Petdesetletnica Pija IX. se je 3. junija po celém katoliškem svetu več ali menje slovesno in sijajno povsod obhajala, najbolj se ve da v Rimu, kamor je počenši z 18. majem prihajalo vsaki den na stotine romarjev iz vseh krajev sveta. Vrli Slovenci mariborske okolice so na predvečer veselo z možnarji streljali, in na Pohorju je gorelo mnogo kresov. Kaj lepo je bila videti razsvitljava tako zvane piramide, potem vrha kalvarije in zvonika Device Marije pri sv. Petru. Milostljivi naš knez in škof so na den jubileja sami pridgali in slovesno veliko mešo obhajali, pri kateri so izbrani peveci in pevkinja izvrstno peli eno izmed meš slavnega Palestrine.

Svitli cesar so šolskim sestram v Mariboru podarili 200 fl.

Novi kardinali bodo 25. junija od Pija IX. imenovani, med njimi zagrebački nadškof Mihajlovič in slovenski nadškof v Gorici, Nja ekcelencija prevzvišeni g. Andrej Golmajer, rojeni l. 1797. v Radolici na Kranjskem.

Zarad razsvitljave mesta ljubljanskega o petdesetletnici papeževi obrnila se je bila katoliška družba do mestue gosposke, pa ni dobila za to potrebnega dovoljenja. Tudi v Trziču so hoteli ta dan razsvetliti trg, pa jim okrajni glavar Derbič tega ni dovolil. Cesar so v Rim poslali posebnega pooblaščenca, grofa Lariša, da v imenu ujblove rodbine čestita sv. Očetu; katoliškim podložnikom pa se prepoveduje razodevati svoje veselje s prostovoljnimi razsvitljivami, ki živi duši niso nevarne. Cesarjevega maršala gr. Lariša spremljata grof Sigm. Berchtold in grof L. Apponyi, in vradni list českega namestništva (pa še marsikteri drugi!) norce brije z deputacijo vernih katolikov českib, spolnujočib pri prestolu papeževem to, kar je najsvetlejši naš vladar storil po posebnem poslanstvu. Tako daleč smo prišli!

Gospodarske stvari.

Umna vzreja telet je podlaga hasnovite živinoreje.

II. Pri vzrejevanju mladih telet je pa živinska vaga najboljše kazalo, ali se povžita krma po vrednosti tudi porabi in ali teža živinčet po pravi razmeri tudi gori jemlje. Živinska vaga bi ne smela v nobeni veči srenji manjkati. Z olovko v

rokah pri vagi in jaslih bi moral kmetovavec posamezne dobe vzrejevanja opazovati, ker le rajtanje in vaga podaja jasen spregled v načinu vzrejevanja in kaže dobiček in zgubo. Še jedna reč se pri vzrejevanju živine prerada v nemar pušča in ta je čas. Prihranjevanje časa in z njim krme in poprejšnja sprava v denar je kaj imeniten činitelj pri živinoreji. Ta kmetovavec spušča krepko 1 1/2 leta staro junico ali telico, drugi še le 2 leti in tretji celo še 2 1/2 leta staro k biku. Na prvi pogled se morda dozdeva, da si prvi kmetovavec na škodo dela. Če pa krmo, ki sta jo prvi in drugi v dosego istega namena potrošila, v račun jemljemo, se brž pokaže, da je prvi dosti na boljšem, ker mu poprejšnja porabnost živinčeta stroške prej povrne. Kedor si prej mlado živino godno napravi, temu ni le manj prvotnega naložnega kapitala (krme in strežbe) treba, ampak njemu tudi prvotni kapital prej obresti nese, kakor pa onemu, kateri si misli, da mu junica tudi po drugem ali celo po tretjem letu še dosti zaran k biku pride.

Nauk o živinvi in pridelovavni krmi se je mnogih kmetovavcev še vse premalo prijel, da bi si s pravim pridom svojo živino prirajevali. Večidel se le živivna krma ali malo več poklada živini. To pa ni pametno. Ako tele le po času prirašča in njegova reja zarad daljšega vzrejevanja tudi več krme in strežbe stoji, tudi celo telo in vse drugo, n. pr. gnoj od njega dosti več stoji. Zatoraj velja načelo: „Krmi mlado živino obilno in rabi vedno pri tem opravilu živinsko vago. Tudi pri živinoreji velja znani angleški pregovor: „Čas je denar“. In Angleži so tudi v živinoreji mojstri, od katerih se moremo še marsikaj učiti. Naš kmet potrebuje, da si za voz ali mesarja pripravnega vola vzredi, poprek 4 leta. Anglež doseže prvo v tretjem, drugo že v drugem letu. Koliko časa potrebuje naš kmet, da si vzredi močno, in za pleme sposobno junico! Za pleme sposobno kravico si vzredi navadno v 2—3 letih, popolnoma močno in krepko kravo pa le redkokrat v ravno tem času. Kajti slabotnost in pičla molža naših junčic po prvem teletu je tako znana, da pri nas velja načelo, da se prvenčice ne jemljejo za vzrejo. Vse drugače Anglež! On si najmočnejše in za pleme skoz in skoz sposobne junice že v drugem letu vzredi, ki imajo v tretjem in četrtem letu največ mleka. Potem si jih kmalo dobro opita in kot pitane mlade krave mesarju za visoko ceno proda. Mi pa z prodajo mesarju navadno čakamo, da stara krava postane suha, kakor treska. Pri nas se gospodinja trudi leto in dan, da si svinjo le količkaj odebeli in za klanje pripravno napravi. Anglež potrebuje v dosego istega namena le pol toliko časa in skoraj za tretji del manj krme. Mastne za mesarja sposobne pitance (pitane ovce) vzkrmijo pri nas navadno v 2—2 1/2 letih. Anglež doseže pri istih živalih v 9—12 mescih višo mesarsko težo in dosti boljše meso. Vrh tega pa tudi svoj kapital hitreje premetuje in sicer še z višimi obresti,